

*М.Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік
Медицина Университеті*

СТУДЕНТТІҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫ

*Тақырыбы: Әлеуметтік төтенше жағдайлар.
Биологиялық қару.*

Орындаған: Бекмұхамбетова Ж.Ғ

Тексерген: Джумагалиева Д.Ж

Тобы: 202 А

Ақтөбе 2017ж.

ЖОСПАР:

- *Биологиялық қару туралы түсінік*
- *Биологиялық (бактериологиялық) қарудың (БҚ) зақымдау әсері неге байланысты?*
- *БҚ-ға не жатады?*
- *Патогендік микроорганизмдер, бактериялар, вирустар, грибоктар мен микробтық токсиндер туралы жазыңыз.*
- *БҚ-дан халықтың қорғануына не жатады?*

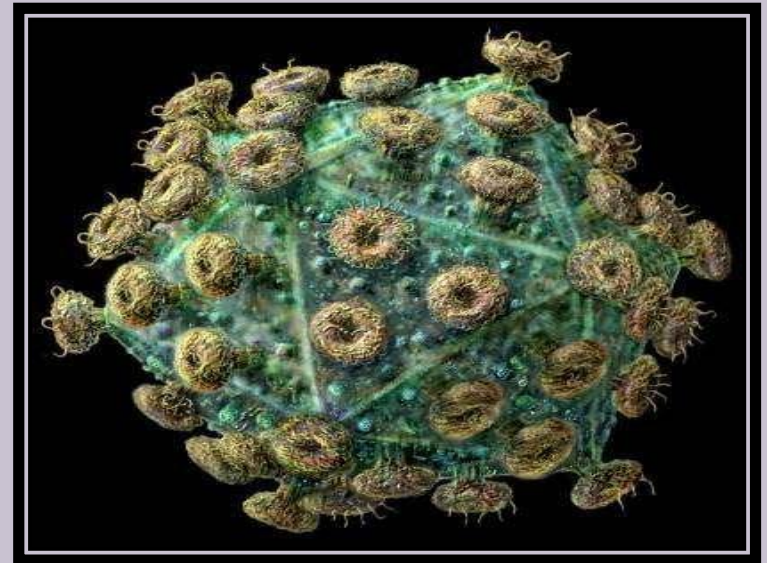
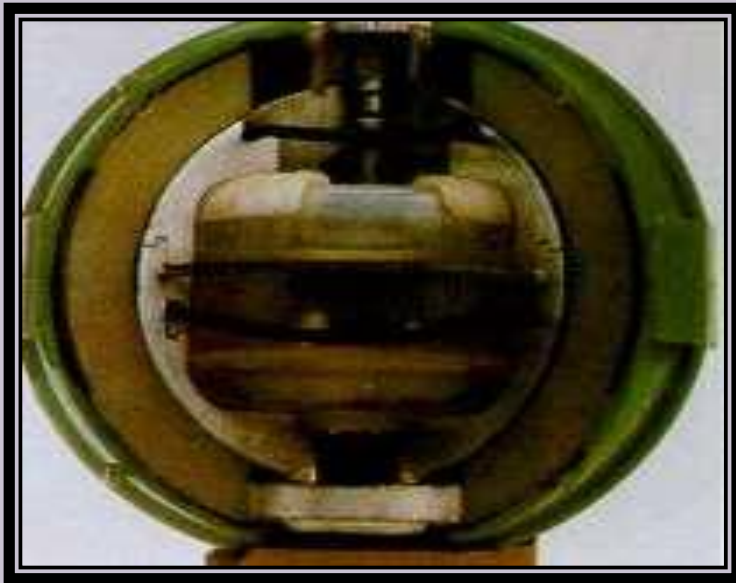
Мақсаты:

Тақырыпты білу болашақ маманға биологиялық қару пайдалану қаупінде болжау жасап, сауатты іс-әрекеттер қабалдауға, сонымен қатар аса қауіпті жұқпалы аурулардың жұғу қаупін, бактериологиялық қарудан қорғанудың тәсілдерін білуге мүмкіндік береді.

Биологиялық қару

1935-1936 жылдары Япония елінде Маньчжурида арнайы лабораториялар жасалды, бірнеше жылдан соң армиялық зерттеу отряды құрылды. Олар бактериологиялық қауіпті заттар жасап шығарып, әскери қызметкерлерге және Қытайға тәжірибелер жүргізе бастады. Биологиялық қару туралы мәліметті халық 1949 жылы ғана білді. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін биологиялық қаруды АҚШ, Австралия, Канада жасап шығарды.

Халықаралық биологиялық қатердің белгісі

Биологиялық қару – биологиялық заттармен жарақталған, жеткізу құралдары бар арнайы оқ-дәрілер мен ұрыс аспаптары.

Адамдарды, жан-жануарларды ауыр дертке шалдықтыру арқылы қатардан шығаруға негізделген жаппай зақымдағыш қару.

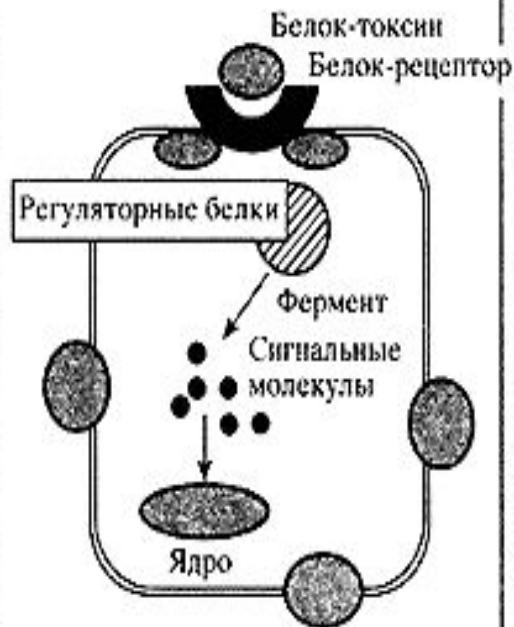

1934–1955 гг.
РАЗРАБОТКА СРЕДСТВ
ХИМИЧЕСКОЙ АТАКИ

Действие на уровне целого организма
Блокирование, например, с помощью фосфоорганических соединений нервно-мышечной передачи

1955–1985 гг.
РАЗРАБОТКА СРЕДСТВ
БИОЛОГИЧЕСКОЙ АТАКИ

Действие на уровне клеточной регуляции
Воспроизводство белка-токсина биологической системой

1990–2010 гг.
РАЗРАБОТКА ГЕНЕТИЧЕСКОГО ОРУЖИЯ

Действие на генном уровне
Блокирование важного гена-регулятора или введение нового гена-агрессора

Биологиялық (бактериологиялық) қарудың (БҚ) зақымдау әсері

- БҚ-ның зақымдау әрекеті бірнеше кезекте патогендік микробтар мен олардың улы өнімдерінің ауру тудырғыш қасиетін қолдануға негізделген. Адам (жануарлар) ағзасына аз көлемде түссе де, ауру тудырушы микробтар мен олардың улы өнімдері өте ауыр жұқпалы аурулар таратады; оны дер кезінде емдемесе, өлім қаупін тудырады немесе зақымдаушыны ұзақ уақыт ұрысқа жарамсыз етеді.
- Биологиялық қарудың әсер етуі, оның әртүрлі ауру тудыруына және бактерия токсиндеріне байланысты. Ол бүкіл халықты жаппай зиян тигізу үшін қолданылады. Ең алдымен жасырын кезеңі болады, оны тек лабораториялық зерттеулер арқылы ғана анықтайды. Және ол көп уақыт өткеннен кейін ғана әсер етеді

БҚ-ға не жатады?

БҚ ретінде мыналардың пайдаланылуы

мүмкін:

- Адамдарды зақымдау үшін: бактериялық ауруларды қоздырғыштар (оба, тулермия, сарып, күйдіргі, тырысқак); вирустық ауруларды қоздырғыштар (шешек, қызба, венесуэлалық энцефаломиелит); риккетсиздарды қоздырғыштар (бөртпе, сүзек, таңбалықызба, Қу-қызба);
- Жануарларды зақымдау үшін: аусылдың, ірі кара обасының, шошқа обасының, күйдіргінің, маңқаның, жалғанқұтырудың және басқа аурулардың қоздырғыштары;
- Өсімдіктерді құрту үшін: астық тұқымдастар, картоп фитофторозы, солу қоздырғыштары, жәнет.б. химиялық заттар.

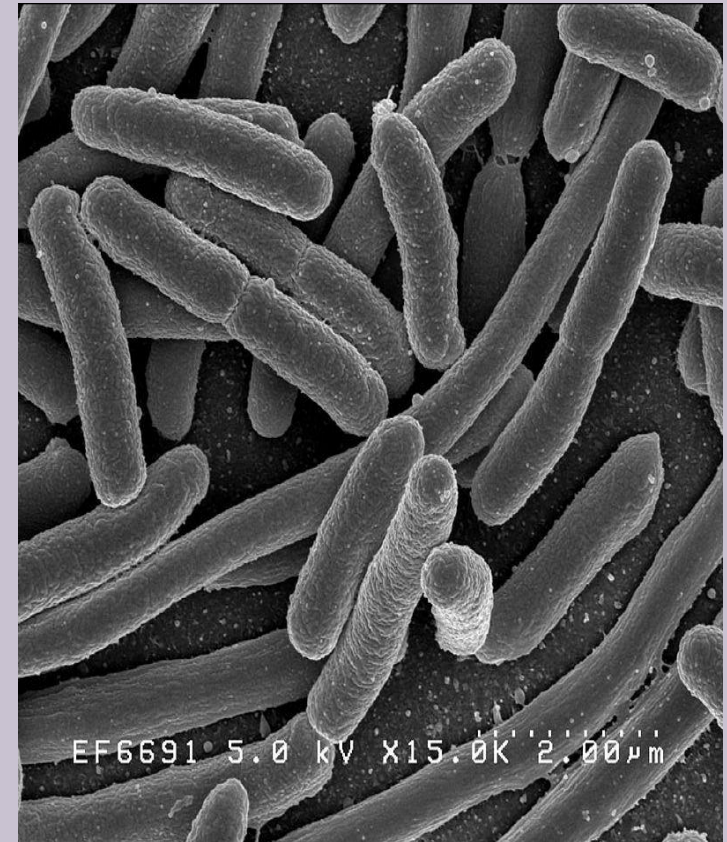

*Биологиялық қару - қоршаған ортадағы жан-жануар ,
өсімдік жанды дүниенің бәріне жаппай қауіп
төндіретін қару. БҚ әр түрлі биологиялық заттармен
оқталған арнайы қару.*

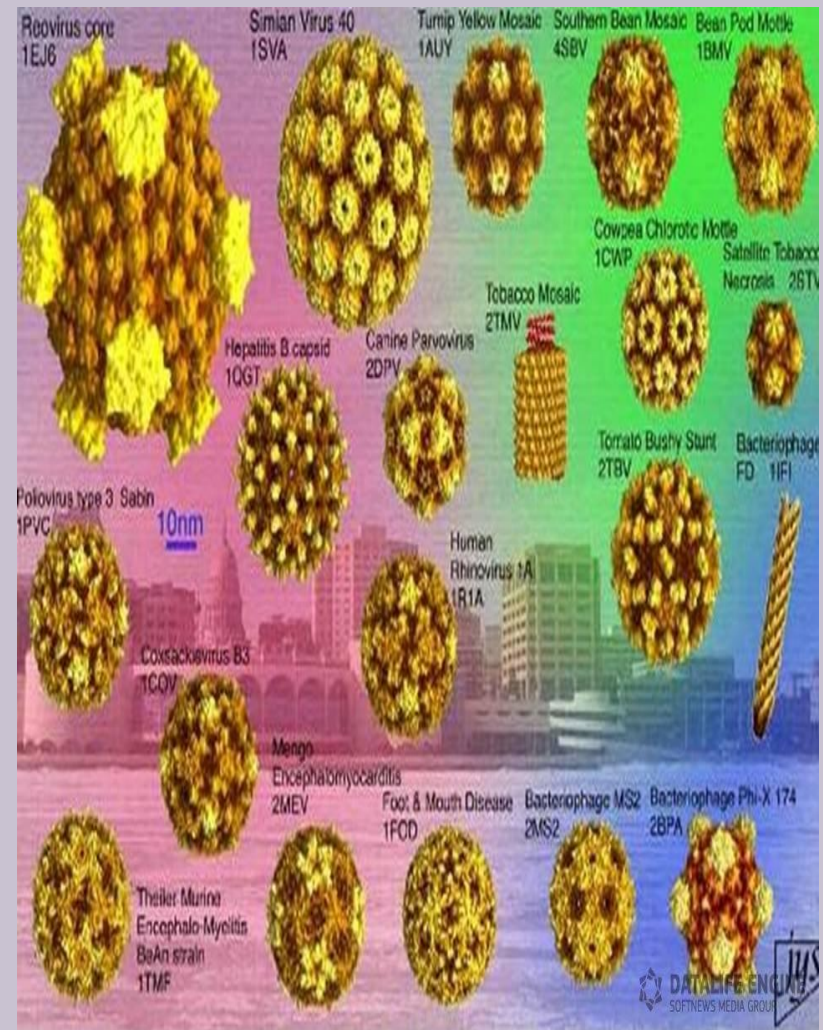

Бактериялар (гр. *bakterion* - «таяқша»)-----

- Кез келген ортада көбейе алатын микроорганизм. Кейбір түрлері
- Қоршаған ортада дезинфекциялық заттарға төзімділік беретін қабат түзеді.
- Оба, холера , бруцеллез, сіреспе тағы басқа ауруларды тудырады.

ВИРУС – қарапайым
микроорганизмдер
олардың бактериядан
айырмашылығы тек
тірі жасушаға еніп,
өсіп көбейеді. Шешек,
қызба ауруларын
шақырады.

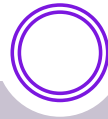

Рикетсиялар

РИКЕТСИЯ – көлемі,
формасына қарай
бактерияға ұқсас.
Қарапайым бөліну
арқылы көбейеді.
Күл, қызба
ауруларын туғызады.

Ситуациялық есептер

2. Сіз танымайтын адамнан хат алдыңыз. Хатты қолыңызбен ұстап көргенде, сізде оның ішінде белгісіз аса қауіпті жұқпалы аурудың қоздырғышы болуы мүмкін деген күмән пайда болды. Сіз не істейсіз?

Биологиялық қарулардан медициналық құралдармен халықты қорғау

- *Вакцина – сарысу препараттары*
- *Сульфаниламидтер*
- *Антибиотиктер т.б. дәрілік заттар*
- *Арнайы химиялық заттар*

Биологиялық қаруды сынауда пайда болатын көріністерді байқаған сәттен бастап газқағар кию қажет :

- ✓ рестираторлар,
- ✓ маскалар,
- ✓ теріні қорғайтын заттар

Ситуациялық есептер

1. Қазақстанға келген басқа елдің тұрғынында “Эбол безгегі” жұқпалы ауруына ұқсайтын белгілер бар екені анықталды. Қандай шараларды қабылдау керек?

Жауабы:

✓ Қазақстан Республикасының немесе шет елдік мемлекет аумағында аса қауіпті, вирустық және паразитарлық жұқпалы аурулардың таралуы жөнінде қатер төнген жағдайда, Үкіметтің шешімі бойынша Мемлекеттік шекара арқылы қатерлі учаскелермен байланыс жасау уақытша тоқталып, Мемлекеттік шекарадан өтетін адамдарға, жануарларға, жүктерге, көліктерге карантиндік шектеу қойылады.

- Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы уәкілетті органы қолданыстағы тәртіпке сай, шет елдердегі және республика аумағындағы эпидемиялық жағдайдың өзгергендігі туралы жедел ақпаратты таратып, індетке қарсы шараларды жүргізуі үшін, оны аумақтық денсаулық сақтау органдарына, ведомстволық медициналық, санитарлық-эпидемиологиялық қызметтерге сондай-ақ, басқа да министрліктер мен ведомстволарға жіберіп отырады.

Этиотропты:

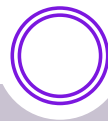
- патогенетикалық
- симптоматикалық
- рецидивтерге қарсы

Этиотропты емді гематотропты препараттардан бастайды (хинин, артемицин, хлоронил, прогуанил, фансидар).

Пайдаланган әдебиеттер:

- ❖ *“Тіршілік қауіпсіздігі” . Алматы , 2003ж.*
- ❖ *Медицина катастроф. Автор: Левчук И.П. Третьяков Н.В*
- ❖ *В.Н. Александров, В.И. Емельянов.*
«Отравляющие вещества»
- ❖ *Лазаренко Ю.И. Бактериологическая разведка. “Медицина“*
- ❖ *И.П.Левчук, Н.Т.Жайнақбаев «Апат медицинасы»*

Назарларыңызға рахмет!!